

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan sveder, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 8 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računata se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Gospodskih ulicah št. 12. Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

V Ljubljani, 27. aprila.

Včeraj se je začela nova sesija državnega zbora in vse kaže na to, da ta sesija vsaj v poslanski zbornici ne bode tekla tako gladko in mirno, kakor si tega žele prijatelji sedanjih političnih razmer. Parlamentarna situacija postala je še bolj napeta, nego je bila o razhodu poslanske zbornice pred Veliko nočjo, a zasluga za to, da se nasprotstva mej posamnimi strankami niso ublažila, nego se še poostrihla, da je pričakovati srditih parlamentarnih in izvenparlamentarnih bojov, ta zasluga dvomljive vrednosti gre v prvi vrsti vladi, katera sicer pri vsaki priliki z besedami zatrjuje, da je nad strankami, katere dejanja pa svedočijo, da stoji z obema nogama v taboru nemških liberalcev. Vsa pozornost političnih krogov obrača se na zastopnike naroda češkega in na njih priprave za boj zoper sedanji vladni sistem. Vlada si je s tem, da je ustanovila v Teplicah novo okrajno sodišče, svojevoljno in ne zmenec se za deželni zbor češki, kateremu pristojna o takih namerah pravica, izreči se kakor koli, vlada si je s tem nakopala mnogo neprijetnosti. Zanesljivi nje privrženci, Staročehi in moravski Čehi, izgubili so zaupanje do nje in do njenih intencij in bodo v obrano narodovih pravic in veljavnih zakonov gotovo ravnali tako, kakor Mladočehi. Opozicija Mladočehov se bode od opozicije Staročehov v tej reči razlikovala le po obliki in po tonu, stvarno bodo vse češke frakcije postopale jednako, tembolj, ker je minister grof Kuenburg v klubu nemške levice jasno in odločno izjavil se, da se drži vlada punkcij navzlic vsej protivni agitaciji in navzlic ukrepom deželnega zbora češkega. Mladočehi pa so isto tako jasno in precizno odgovorili. Izdali so poseben oklic na narod in ta oklic pisan je tako ostro, da bolj ne more biti, zajedno pa so ukrenili staviti v deželnem zboru predlog, da je vlado deti pod zatožbo.

Iz tega je posneti, da je postalo razmerje mej vlado in mej zastopniki naroda češkega toliko slabše, v kolikor se je zboljšalo razmerje mej vlado in nemško levico in to bode karakterizovalo vse delovanje državnega zbora, kajti Poljaki so vladi brezpogojno udani, konservativci pa deloma tudi, deloma pa nimajo skoro nikakega upliva.

V pričetem zasedanju državnega zbora pa se ne bodo pokazala samo politična nasprotstva, ampak opozicija proti vladi raztegnila se bode tudi na nje gospodarske predloge, katerih pride cela vrsta v obravnavo.

Prva predloga se dostaje Dunajskih prometnih naprav, katerim bodo Mladočehi odločno nasprotovali, ker nikakor ne gre, da bi se iz državnih blagajnic plačevale zgradbe, katere niso v korist splošnosti, ampak samo ali vsaj najbolj Dunajskemu mestu. Slovenski poslanci bodo — kakor čujemo — glasovali za to predlogo, in sicer zategadelj, ker je vlada baje obljubila, da se bode potem tudi za slovenske dežele kaj storilo. Sodimo, da so se mogli naši poslanci že navaditi na to, kako vlada samo obeča, da pa — vsaj za nas — ne stori ničesar. Glede Dunajskih prometnih naprav zahteva vlada samo za prvo stavbeno dobo nežno svoto 41 milijonov goldinarjev, a ostalih 26 milijonov bodo pokrili drugi faktorji. Zvršile se bodo nameravane zgradbe v več dobah, davkoplačevalci bodo torej imeli še večkrat priliko poseči v žep in odšteti krvavo zasluženega svojega imetja primeren delež Dunajčanom v osobito hasen.

Druga važna reč, katero hoče vlada po vsej sili rešiti še v tem zasedanju, so pa predloge o presnovi naše vrednote. Doslej se še ne vé gotovo, katere predloge bodo prišle v obravnavo, niti se še ne vé gotovo, na kateri podlagi, na kateri način in s kakšnimi troški hoče vlada uživiti to svojo namero. Brez nikake dvojbe pa se bodo tudi pri tej razpravi pojavila huda nasprotstva, kajti zlata valuta, za katero se ogreva naša vlada, ne prija vsem strankam. Konservativci in protisemitje so se že izrekli proti vladnim predlogom, kolikor so doslej znane, a tudi Čehi se jim bodo protivili zlasti zato, ker se boje nasledkov te spremembe, saj ti nasledki utegnejo oškodovati kredit naše države. Vlada avstrijska se je namreč udala želji ogerskega finančnega ministra in se izrekla za lahki zlati denar, kar državnim upnikom našim ni v korist, ampak morda celo v škodo. Kar se tiče slovenskih poslancev, pač ne vemo povedati, kako se bodo o tej reči izrekli, bržkone pa bodo glasovali za vladne predloge, če bode grof Hohenwart to hotel.

Nasprotstva mej vlado in posamnimi stran-

kami so torej še večja, nego so bila doslej, zlasti pa mej vlado in tistimi slovanskimi poslanci, kateri se zavedajo svojih dolžnosti in pravic svojega naroda.

Državni zbor.

Na Dunaji 26. aprila.

Danes je bila prva seja poslaniške zbornice. Galerije so bile polne, a tudi poslanci zbrali so se v nenavado obilnem številu ter se živo pogovarjali o najnovejši situaciji, nastali po ustanovitvi okrajnega sodišča v Teplicah. Splošna živahnost pa je priklopela do vrha, ko so se doznale podrobnosti iz včerajšnje seje kluba nemške levice. V tej seji naglašal je Plener zadovoljen, da je vlada navzlic ukrepu dež. zbora češkega gledé punkcij storila odločen korak ter ustanovila okrajno sodišče v Teplicah. S tem je vlada dokazala, da hoče punkcije, kolikor more, izvesti administrativnim pôtom. V istem zmyslu, kakor Plener govoril je tudi posl. Suess, a minister Kuenburg je v imeni vlade izjavil, da se čuti ona še vedno vezano izvršiti punkcije navzlic ukrepu dež. zbora češkega in da je to svoje stališče tudi že izrazila, ker sklicala je komisijo za razdelitev sodnih okrajev na Češkem in ustanovila je sodišče v Teplicah. Iz tega se da brez dvojbe sklepati, da ima vlada resno namero izvršiti punkcije. Delovala bode, da bodo do prihodnjega zasedanja izgotovljeni vsi operati gledé delitve sodnih okrajev na Češkem. Vlada bode, kolikor je za to kompetentna, polgoma storila, kar je mogoče, kajti ona punkcij ne zmatra za pokopane. — Razen te izjave ministra Kuenburga zanimali so se poslanci zlasti za oklic Mladočehov, s katerim pozivajo vês narod, naj stori potrebne korake za odločno opozicijo, in pa za njih predlog, da je vlado deti pod zatožbo. Ta predlog pa v današnji seji še ni bil stavljen, a samo zato ne, ker ni še bil o pravem času formalno dogotovljen.

Današnje sejo vodil je predsednik dr. Smolka. Novovoljeni poslanec za mesto Gradec, Hugon Skala, storil je obljubo, predsednik pa je naznanil, da sta odložila svoje mandate poslanca dr. Bilnski in dr. Reicher.

Predloga o draginskih prikladah državnim uradnikom, katero je gospodska zbornica bistveno

LISTEK.

Levstikovi zbrani spisi.

Zvezka I. in II.: Poezije.

(Dalje.)

V skupino poezij z izposojeno prvotno idejo spada tudi legenda „Živopisec in Marija“, katera je po naših mislih jedna izmej najbolj dovršenih poezij druge dobe; divni jezik se spaja tu z živo plastiko v krasno, nedosežno obliko. Zanimivo je, kar pripoveduje tolmač o postanku te legende (I. 306): „Gospod L. Pintar je „Vrtčevemu“ uredništvu leta 1881. poslal prevod Platenove „Legende“ (Platens sämtliche Werke, Stuttgart, Cotta, I. Bd., 263. S.), s katerim pa Levstik ni bil zadovoljen; zatorej ga je po svojem preuredil ter v „Vrtci“ (1881, 129. str.) objavil. A tudi ta legenda se Levstiku ni zdela še dosti dovršena, zatorej jo je iznova preuredil in jo drugič v „Vrtci“ (1881, 151. str.) natianil ter ji v imeni uredništva dodal to opazko: „Gospod, kateri je to pesen bil razglasil po zadnjem „Vrtci“, poslal nam jo je zopet vso preurejeno. Velj nam: gradivo se mi je zdelo prelepo, da bi nedodelano ho-

dilo v pesni po svetu“. Mi jo čitateljem podajemo tudi kakeršna je zdaj, da bi se pokazalo, koliko razločka je mej pesnijo, po pravilih okončano, ter mej takšno, katera je v náglici le na pol zvršena. Želji svojega prijatelja ustrezamo tem rajši, ker se nam ta pesen zdí pripravna v deklamacije učilniške mladine. Ured.“

Ker se tudi ta zadnja redakcija, dasi po nebitvenih inačicah razlikuje od prejšnjih, naj jo tudi mi navedemo celo.

Živopisec in Marija.

V Róvih cerkev so zidali,
Da Mariji bi jo dali,
Ki rodila nam Bogá
V ódkup vsega je svetá.

Mnogo let je teklo delo,
Predno streho je imelo;
Kádar bilo je pokrito,
Dvigalo se ponosito,
V Róve šel je kamenár,
Skládat spredaj nov oltár,
Dólbem s kósa célega
Mrámora prebélega.

Še je drugi mož prišél,
Vélik je klobuk imél,

Mlad je bil, kodrávih lás,
Širokopléč, tenák čez pás.
Tudi ta je rabil tam,
Písat hodil novi hram
Ter na odru prelepó
V strop obrazil to in tó;
Zjutraj se je zgodaj trudil
In do mraka tih pomudil.

Stal na odru je nekdáj,
Okončával sveti raj:
Otea, Sina in Duhá
V glórji svétlega nebá.

Kádar to je dokončál,
Počívaje né prestál;
Vzel iz hrambe nov je kist,
Gibek ves, tenák in čist,
Ter nebéskej je Kraljici
Ž njim obsončil devski lici,
Bogozárnost njima dal,
Ki sijala bí do tal,
Z vrba tam, kder njo klečečo;
Roci skleneni držečo,
Sredi blaženih družin
Venčal Otec je in Sin.

Kádar to je cvet imelo,
Kakor dá bi vse živelo,
Zdaj svetnice in svetnike,
Sivobrade, mladolike,

spremenila, tako dá jo je v poslanski zbornici z nova obravnavati, odkazala se je finančnemu odseku v poročanje. Posl. Exner je predložil od 20.000 državnih uradnikov podpisano peticijo za zboljšanje plač.

Na to se prečitata dopisa pravosodnega in finančnega ministra gledé zahtevanja, da je predložiti drž. zboru vse akte, tičočé se znane borsne afere. Pravosodni minister naznanja, da on ni upravičen ukazati pristojnemu sodišču, naj se predlože zahtevani uradni spisi, deželno sodišče Dunajsko pa da je ukrenilo okloniti stavljeno zahtevo. Isto tako naznanja finančni minister, da ne more ustreči zahtevi državnega zbora, ker nima pravice zahtevati, naj se mu odstopijo uradni akti borsne zbornice, kajti avtonomna ta zbornica je dotično reč sama preiskala, a našla, da se ni nikjer kršil borsni statut.

Zapisnikar prečita dopis dr. Julija Kautza, kateri naznanja, da je nastopil svoje mesto kot guverner avstro-ogerske banke, in pa dopis kneza Rudolfa Liechtensteina, kateri naznanja, da je prevzel vodstvo vrhovnega konjarskega urada.

Potem pridejo na vrsto interpelacije in sicer: Posl. dr. Grossmann in tovariši interpelujejo vladu zaradi odpusta posl. Spinčića iz državne službe in vprašajo, hoče li vlada že vendar predložiti načrte službeni pragmatiki in disciplinarnemu pravu za državne uradnike.

Posl. dr. Menger in tovariši interpelujejo vladu zaradi goljufivega ravnanja potujočih agentov, kateri oškodujejo kmetaki stan.

Posl. dr. Kaiser in tovariši interpelujejo vladu, hoče li v kratkem tirjati kredita, da odpomore bedi v Šleziji.

Posl. dr. Richter in tovariši interpelujejo vladu zaradi privatne brzovjavne družbe, opravljajoče telefonsko zvezo Dunajsko.

Posl. dr. Masaryk in tovariši interpelujejo naučnega ministra zaradi izdane prepovedi slaviti Komenskega tristoletnico v ljudskih šolah.

Posl. Pernerstorfer in tovariši interpelujejo zaradi prepovedanega socijalistiškega shoda v Lincu in vprašajo, ali hoče vlada gorenjeavstrijskega namestnika zaradi tega kršenja zakona poklicati na odgovor.

Posl. Hauček in tovariši interpelujejo vladu zaradi inihirane brzovesti, katero je poslal Schönerer v Gradec, ko se je tam vršila Bismarckova slavnost.

Posl. Eim in tovariši interpelujejo vladu zaradi odpusta posl. Spinčića iz državne službe, trdeč, da se je s to politično persekucijo prekršil državni osnovni zakon. Narodni poslanec mora glede svojega političnega mišljenja biti nezavisen in zato je vladno postopanje tembolj obsoditi, ker izvira iz samovoljnosti vlade in nje mržnje proti izvestnemu političnemu pravcu.

Posl. Kaizl in tovariši izročili so predlog glede varstva delavcev; posl. Nitsche je poročal o peticijah za zgradbo železnice iz Karlovih varij do sasse meje. Peticija se odstopi vladi v uvaževanje. Posl. Dolbhammer poročal je o predlogu glede pobiranja občinskih prikad od dohodarine in dobitkovine lokalnih železnic, poslanec Dostal pa o predlogu gledé potov za silo.

Volitev posl. Pergelt, Koziebrodski in Sukup se je verifikovala.

Posl. Začek je interpeloval zaradi prepovedane slavnosti Komenskega, posl. Pattai pa zaradi subjektivnega postopanja proti odgovornim uradnikom vzlic temu, da so pisatelji dotičnih inkriminiranih člankov priznali svoje avtorstvo.

Prihodnja seja bude v četrtek.

Iz deželnega zbora isterskega.

(IX. seja, dne 2. aprila 1892.)

(Konec.)

Posl. Mandič utemeljuje svoj predlog, da naj se ustanovi v Pazinu hrvatski veliki gimnazij. V to svrhu zadostovalo bode, da navede samo važneje razloge, kajti o predmetu govorilo se je že večkrat v tem zboru in tudi v Dunajskem državnem. Trst ima za nekaj preko 157.000 prebivalcev dve državni srednji šoli (gimnazij in realko) in zraven še mestni gimnazij in realko. Poleg tega liceje in zasebne šole. Gorica-Gradišče z 219.000 prebivalci ima tri državne šole: veliki gimnazij, veliko realko in žensko učiteljsko. Istra ima 318.000 prebivalcev. Od teh je po štetvi, katero je dovršila vlada večinom s pomočjo Italijanov, 185.000 Hrvatov in Slovencev in 118.000 Italijanov. Mi v Istri, s dvakrat tolikim številom kakor Trst, imamo samo gimnazijo v Kopru in Pulji in učiteljsko v Kopru. A gimnazij v Kopru je italijansk, oni v Pulji nemšk — za malo število importiranih Nemcev. Samo za nas se ne skrbi nič, dasi nas je več kakor Italijanov in Nemcev vkup. Bil je v Pazinu gimnazij, a razni faktorji izpodrezali so mu življenje. Reklo se je, da je baje premajhno število učencev. A nam je znan nalog od zgoraj, da se mora gimnazij v Pazinu uničiti. — Zraven tega sodeloval je še odnošaj, da nismo imeli dovolj narodnih šol in da je bil učni jezik na gimnaziju tuj. Gospoda Italijani! Zadovoljeno je Vam, zadovoljeno je importiranim Nemcem, po božjem in ljudskem pravu, po državnih temeljnih zakonih pravična je, da se tudi nas zadovolji s tem malim, kar zahtevamo. Ako bi Vi bili pravični, podprli bi našo zahtevo. Mi imamo iste dolžnosti, ista bremena, kakor Vi, imeti moramo torej tudi tiste pravice. Mi plačujemo poleg družih davkov v veliki meri tudi krvni davek, a prezira se nas. — Vsakdanja je tožba, da ni sposobnih uradnikov, zahteva se od nas, naj skrbimo za to. A sredstva se nam odrekajo. — To pa je jedna glavnih zahtev naših prednikov, a tudi mi ne bomo prenehali trkati.

Večina zavrže potem predlog, da bi se dala ta zadeva v pretresanje šolskemu odboru. — Ravno tako zavrže predlog o hrvatskem gimnaziju. Zanj glasuje samo manjšina.

Posl. dr. Constantini poroča o zakonski osnovi glede oskrbovanja in čuvanja gozdov na Krasu.

Predsednik odpre glavno razpravo.

Posl. Jenko: Naši gozdovi imajo veliko važnost in potrebno je, ne samo čuvati in vzdrževati jih, nego treba skrbeti tudi za njih zboljšanje, kar je za prihodnost tem večjega pomena. In ker si smo svesti te velike važnosti, tega velicega pomena za narodno gospodarstvo, zato nismo in ne moremo biti protivni nakanom za vzdrževanje in zboljšanje. Ali proti tej zakonski osnovi bomo glasovali s celim prepričanjem, ker se ž njo namerava naložiti našemu ubozemu kmetu samo nova bremena, katerih ne bode mogel nositi, da-si bi se dosegel namen tudi na drug, razmeram primeren način. Vlada postopa v tej zadevi prestrogo, brezobzirno. Malo jej je mari velika revščina. Naložiti hoče posestnikom, da bi plačevali oskrbuje z najmanj 700 gld. na leto in posebej še za potovanja,

pisarno itd. Povrh tega hoče še nastaviti posebne gozdne čuvaje, da-si jej je dobro znano, da opravljajo to službo poljski čuvaji, kar je tudi naravno, ker treba gozdove bolj čuvati v zimskem, a polje v letnem času. Ako zadobi osnova zakonska veljavo, onemogočeno bode čuvanje polja. Kajti že zdaj je čuvaje težko plačevati in imajo nekatere občine v to svrhu doklade na zemljiški davek do 140%. Nastavita se mesto jednega dva čuvaja, plača naj oskrbnika, potem dobe posestniki 300 do 400%, doklade na zemljiški davek. Kdo bode to prenašal? Nemogoče je. S tem zakonom hoče se doseči, da bodejo čuvaji redno plačani. Ali za to ne treba posebnega zakona. Jaz nikakor ne odobrujem sedanjega načina plačevanja čuvajev. Zato sem deloval na to, da so se n. pr. v Podgradski občini plače čuvajev vsprejele v občinski proračun in se jim je tako zagotovila redna plača. Vlada je to tudi pripoznala. Dovoljujem si tu prečitati samo odlomek dotičnega dekreta okr. glavarstva, ki se glasi (čita): „Ukažem Vaši Blagorodnosti za poticanje in ovršitev ove v interesu šumske kulture tako znamenite stvari moje največje zadovoljstvo. Tistom merom se vidi eno za kulturo večkrat obravnavano zadevo v okraji občine Podgradske konečno rešeno“. Ta dopis je z dne 2. marcija t. l. V njem pravi vlada, da je zadeva konečno in v njeno največje zadovoljstvo rešena, zdaj hoče na drug neizmerno škodljiv način zopet vse predrugačiti in pride torej v nasprotje sama s seboj. V zakonski osnovi je sicer določba, da more namestništvo v družbi z deželnim odborom v posameznih slučajih dovoliti, da smejo gozdni čuvaji opravljati tudi službo poljskih, ali na to določbo ni pokladati vrednosti, ker je znano, kako brezobzirno so vladni organi in kako spretni pri sukanji paragrafov. Iz navedenega sledi, da moramo glasovati proti zakonu.

Posl. Flego: Ta zakonska osnova tiče se največ Buzetskega kraša, katerega pa treba pogozditi. (Velik nemir na galeriji. Predsednik opominja jo s: „pst.“) Mi ne dosežemo tega, ker je nemogoče. S tem zakonom namerava se samo stiskati tužni siromašni narod, ki se bode moral naposled seliti. Bode nereda, bode trpljenja. Občinsko avtonomno pravo omejuje se vedno bolj in kmalu se občine ne bodo smele več ganiti. Siromašni prebivalci Kraša potrebujejo pašnikov, da si pomorejo s živinorejo. O zimskem času morajo z živino na jug, da jo prežive in sebe, a zdaj se jim hoče naložiti tako silno breme, da ne bodo mogli nikakor več shajati. Oskrbniku samemu hoče se dati najmanj 700 gld. Mnogo je občin, ki vsega svojega dohodka nimajo toliko. — Na njegovo interpelacijo od 1890 odgovorilo se je, da treba vzdržati ove gozdove. A to je vendar največja krivica, da se obremeni samo del v korist celi deželi.

Večina sklene, da se preide v specialno debato. Manjšina odide iz zbornice. Dr. Dukić ostane v njej, a izjavi, da se ne bode udeleževal razprave, torej ga je po pravilniku zmatrati ne navzočim. Zbornica tako postane nesklepčna in predsednik sklene sejo. Po „Edin.“

(X. seja, dne 4. aprila 1892.)

Posl. dr. Lius čita zapisnik zadnje seje. — Poslanec Mandič: Kadar stavljamo svoje predloge itd. v hrvatskem ali slovanskem jeziku, odgovarja se nam, da se jih ne more uvažati, ker da jih predsedništvo in večina ne razumeta. Kadar stavimo interpelacije odvrne se nam: ne moremo, nečemo odgovarjati. V zadnji seji prečitani smo jaz in moja druga dr. Volarić in Jenko v italijanskem jeziku izjave, zadevajoče prostaške napade na slovanske poslance in zahtevali smo, da se jih vsprejme v zapisnik. To se ni zgodilo. Niti se jih v njem ne omenja. Svečano protestujem proti takemu strankarskemu postopanju predsedništva.

Dalje v prilogi.

Dodelával je okrog,
Gledal na cerkveni lok.

Zdelal je i to povsod;
Kista né položil v kot,
Da praznovat bi odšel,
Ker je posla še imél:
Zbóre angeljev perutnih,
Goloplečih, dolgoskutih
Tod je čelil, tam vršil,
Dókler né dovóljen bil.

Pot si vroč je zdaj otrl
In po stropu se ozrl.

Dokonál je! — Ves obráz
Svetil se mu je ta čas,
Ker gotóvo malo ne,
V cerkvi se bleščalo je,
Kar je mislil narediti
In po stropu razdeliti;
Le Marijin še rokov
Nékaj hótél je poprav.
Kádar tudi to stvorí,
Tih na lestvi posloní.

Zahreščí pod njim deskà
In prelomi se prhkà,
Z odra pade ropotaje,
Oder se za njó zamaje.
Les je grmel, hram bobél,

Živopisec obledél!

Lestva se je z njim zibala,
V cerkev izpod nog zdrčala!
Jédva se je sam ujel,
Z desno kluke oprijel,
Ki železna in podvita
V strop cerkveni je zabita,
Da svetilnik pozlačen
V kljun prijemlje zakrivljen.

Tam je visel dólú v grob,
Milo se ozrl na strop,
Kder Devica je klečala,
Venčana se priklanjala.
Pregloboko je vzdehnil,
Glasovito k njej zavpil:
„Mati, vsálej sem na sveti
Žélel tebi v čas živeti;
Oh, iztégni zdaj rokó,
Drži me po konci z njó!“
Kaj zavpil je, kaj dejál,
Razumela né druhál,
Ki strahóma blizu vrat
Gledala je v cerkvi zad;
Razumela Deva mila,
Róko mu je pomolila
Ter mej nebom in zemljó
Držala ga k višku z njó,
Da pritekli so ljudjé,
Spústili ga na deské.

Ne izgine osem dníj,
V cerkvi oder nov stojí,
Živopisec na deskáh
Zopet ima kist v rokáh
Piše Devi z njim na čas,
Káko visel je v propast,
Ž nje pomočjo bil otet,
Iznad brezna smrti vzet.
To v zahvalc in spomin,
K znanju pónih rodovin
Dél na zid je v levo stran,
Kder je še danájnji dan.

V „Tolmaču“ čitamo: „Prestati = nehati.
Kist m., der Pinsel. | Živopisec. m., der
Maler. Venčati = kronat. Skút = obleka.“

Da si mnogoobsežnega Levstikovega pesnikovanjanja nismo razgledali niti površno, vendar je že iz teh skromnih črtic lahko pogodil blagovoljni čitatelj, da ta druga pesniška doba (od l. 1872. dalje) je bila posvečena zlasti tudi zlati naši mladini. Zato pa se tudi drznemo ob tej priliki izreči nadejo, a tudi zahtevo, da se v bodoče naše čitanke, šolske pesmarice in estetike še vse bolj ozirajo na Levstika, nego so se doslej, in da zlasti tudi iz njega zajemajo vzorce.

(Dalje prib.)

Zapisnik po tem večina odobri.

Vladni komisar Eluschegg odgovarja na interpelacijo dr. Volarića in drugov glede oviranja rabe staroslovenščine v cerkvah, da vlada ne stavlja zaprek slovenskemu bogoslužju, kjer že obstoji.

Dr. Volarić: Hrvatski odgovorite!

Vladni komisar odvrne, da je v hrvatskem jeziku povedal, zakaj odgovarja italijansko, in čita dalje v italijanskem jeziku.

Posl. Mandić čita interpelacije na vlado glede samovoljnega odstavljanja nekaterih in nastavljanja novih županov v podobčinah Puljske in Poreške občine. (Mej čitanjem vrže božast poslušalca na galeriji. Odneso ga nezavestnega ven. Dr. Cleva hiti na pomoč.)

Predsednik prijavi predlog posl. Jenka in drugov zastran železnične zveze Hrpelje-Šapljana (odnosno Jurdani).

Dr. Amoroso stavi predlog nujnosti, da se precej izvoli v to svrhu nasvetovani odbor sedmorice. — Vsprejeto.

Volitev izvrši se potem jednoglasno in so izvoljeni v odbor 4 Italijani (dr. Amoroso, dr. Venier, dr. Lius in DeFranceschi) in 3 Slovani (dr. Laginja, Jenko in Flego).

Podpredsednik dr. Dukić: Zadnja 3 leta je navada, da se časniki obveščajo potem „Correspondenz-Bureau-a“ s telegrami o razpravah in dogodkih v sejah deželnih zborov. Vsak dan čitamo obširne in dolge telegrame iz drugih deželnih zborov in to precej po dotičnih sejah. A ne tako o isterskem deželnem zboru, iz katerega so poročila jako kratka, mnogokrat celo napačna in zakasnjena, ali pa se niti ne odpošljejo. Tako do danes ni v časnikih poročila o seji dne 31. marcija in o dogodkih v isti. — O drugih sejah pošiljala so se poročila zakasnjeno, da si se one končajo navadno ob 1. uri popoldne in je torej časa dovolj, sestaviti in oposlati telegram onega popoldne. Tako postopanje je nerazumljivo, sumljivo. Vpraša torej, zakaj se tako postopa in zakaj se napačno poroča. (Čita izkrivljen telegram iz nekega časnika) Vladni komisar razjasni naj vse to.

Vladni komisar Eluschegg odvrta odgovornost od sebe. „Corr. Bur.“ zahteva sam, da naj se ne prouzroča velicib troškov, nego naj bodo poročila kratka. (Konec prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 27. aprila.

Čehi in vlada.

Ustanovitev okrajnega sodišča v Teplicah razburila je ves narod češki, in Mladočehi kakor Staročehi so si v tem jedini, da treba z vsemi močmi upreti se nameri vlade, ki hoče punkcijske določbe izvršiti administrativnim putem. Staročeska zaupna moža v komisiji za razdelitev sodnih okrajev, dr. Mattuš in Zátka, sta že izstopila in predsednik komisiji povabil je dr. Riegra, da imenuje dva druga zaupna moža, kar se gotovo ne bode zgodilo tako hitro. Nemci tudi že s to eventualnostjo računajo in trde, da mora komisija nadaljevati začeto delo, tudi če se njenih sej ne udeležijo češki zaupni može. Iz Prage se javlja, da mislijo Mladočehi v zmslu § 7. zakona o odgovornosti ministrov staviti predlog, da je ministerstvo deti pod zaščito. Za ta predlog treba 40 podpisov; mladočeški klub ima samo 35 članov, a ostale podpise upajo Mladočehi dobiti od Jugoslovanov. — V „Narodnih Listih“ priobčili so mladočeški deželni poslanci manifest za narod češki, v katerem se zavarujejo pri delitvi kraljestva Češkega in očitajo vladi, da skuša doseči svoj cilj in utvariti nemšk del dežele navzlic odporu dež. zbora in naroda češkega kar je proti sedanjim zakonom in pogodbam ter v nasprotju s kraljevimi prisegami, zagotavljačimi nerazdelnost Češke. Poslanci konstatujejo da je vlada prekršila zakon, ker je v Teplicah ustanovila sodišče, zato treba začeti boj proti tej vladi in posluževati se je vseh sredstev, katere dovolijo zakoni in ustava, da se organizuje nerazrušna opozicija vsega naroda češkega proti sistemu, kateri ni samo sovražen češkemu državnemu pravu, ampak s predrzno roko skuša uničiti tisočletno jedinstvo Češke. Zakonitega boja proti vladi se mora vsakdo udeležiti. Nobeno mesto, nobena občina, nobena vas ne sme zaostati. Protestovati moramo proti politiki vlade, ki sega dalje, kakor sta se upala posegači Schmerling in Auersperg. Pošten in pravičen odpor mora dovesti k zmagi! — Mladočeški deželni poslanci uložili so posebno prošnjo do dežel. odbora, v kateri tirjajo, naj ta protestuje proti ustanovitvi okrajnega sodišča v Teplicah. — „Hlas Naroda“ javlja, da so se Staročehi, izstopivši iz komisije za volitev okrajev, popolnoma odrekli punkcijam in prepustili nadaljno borbo Mladočehom.

Regulacija naše valute in Nemčija.

Berolinski oficijozni list „Norddeutsche Allg. Ztg.“ priobčil je predčeranjam članek o bremenih, katere nalaga vojaško državam trojne zveze in se izreka proti nameravani regulaciji naše valute. Hvaleč najprej izbornu urejeno in izvežbano našo vojsko, trdi glasilo grofa Caprivija, da je Avstrija naslanja se na svoje sosede pridobila tisto veljavo,

katera ji gre. Sedaj se je lotila Avstro-Ogerska velevažnega vprašanja, urediti hoče svoje denarstvo, da tako ustanovi in osigura jedinstvo in stabilnost valute. Način te regulacije valute pa je nekam čuden, kajti po nameravani regulaciji oškodovani bodo inozemski državni upniki Avstro-Ogerske prav izdatno.

Vnanje države.

Italijanska ministerska kriza

je sicer rešena, toda samo začasno, zakaj celo vladi udani listi se ne morejo prečuditi načinu, na kateri si je pomagal marki Rudini iz zagate. Za sedaj ostanejo vsi ministri na svojih mestih. „Italie“ tirja odločno, da je pri upravi prištediti kav največ mogoče. Smešno je, da so v Bologni, Ferari, Reggiu, Modeni, Parmi in Piacenci, ki so drugo od drugega le malo oddaljeni, posebne prefektore. Gotovo pa je, da se bode vlada le težko odločila za odpravo teh sinekur, zakaj poslanci dotičnih krajev, katerim se bodo na ta način zmanjšali dohodki, prestopili bodo nobene dvojbe nemudoma v opozicijo. „Reforma“ ugovarja, da bi se opustila afriška kolonija. To bi bilo za državo nečastno, a tudi malo koristi, zakaj kolonija velja na leto komaj 8 milijonov lir. Drugi listi se izražajo isto tako; vsi so soglasni v tem, da je rešitev krize, kakor se je izvršila, le začasna.

Pariški dinamitardi.

Pariz in vsa Francoska je v strahu. Anarhisti so pokazali, da jih ostro ravnanje vlade in neusmiljeno zasledovanje redarstva ni niti preplašilo niti umanjšalo njih poguma. Kakor smo že javili, maščevali so se anarhisti strahovito. V predvečer, predno se je začela pravda proti Ravacholu, razstrelili so restavratorja Very, kjer je bil natakar L'Hérot spoznal Ravachola in prouzročil, da so tega odgnali v zapor. Gostilničar Very in natakar L'Hérot dobivala sta že delj časa pretilna pisma. Še v dan pred atentatom dobil je L'Hérot list v katerem se mu piše: Jutri bode razprava proti Ravacholu. Še predno bode izrečena sodba, zadelo Vas bode maščevanje. — Kdo je storil atentat, se ne vé. Nekateri pripovedujejo, da sta se s fikarjem pripeljala dva mlada moža pred restavratorja; jeden je izstopil in nesel majhen kovček v hišo, potem se pa vrnil in ukazal fikarju, naj vozi hitro. Na lici mesti zaprli so nekatere delavce, ker so kričali: „Vive l'anarchie“, a pozneje so je zopet izpustili. Karakteristično je, da je dobil Ravachol dva dni pred atentatom pismo, v katerem se mu je obečelo, da bode restavratorja Very razstreljena, še predno bode on obsojen. — Vsi listi naglašajo, da je redarstvo nedostavno in da treba proti anarhistom postopati brezozirno. Govorica, da je generalni prokurator republike predlagal, naj se preloži sodna obravnava proti Ravacholu, je neistinita.

Mestne volitve Ljubljanske.

Kandidatje „Slovenskega društva“ za bližnje dopolnilne volitve v občinski svet Ljubljanski so in sicer:

Za I. volilni razred,

ki voli dne 29. t. m., gospodje:

Knez Ivan, posestnik in trgovec;
Murnik Ivan, cesarski svetnik, dež. odbornik i. t. d.;
Ravnikar Fran, deželni knjigovodja;
Terček Fran, posestnik.

Domače stvari.

(Mestne volitve Ljubljanske.) Danes je bila dopolnilna volitev II. volilnega razreda. Oddanih je bilo 169 veljavnih glasov. Dobil je gospod dr. Danilo Majaron 164 glasov, gospod Anton Svetek 164 glasov, gosp. Andrej Senekovic 162 in gosp. Ivan Šubic 161 glasov. Izvoljeni so torej vsi kandidatje „Slovenskega društva“, vsak občinski svetnik na dobo treh let.

(Včerajšnji „Slovenec“) zabavlja, zabavlja in zabavlja na vse pretege. Pri najboljši volji nimamo, na kar bi stvarno odgovarjali. Poroča pa „Slovenec“, da gg. kanonik Zamejic in kapelan Žitnik, ko sta izstopila iz upravnega odbora mestne hranilnice, tega uista storila „par ordre di mufti“, ampak zaradi tega ker se je „dejanski vodja“ hranilnice „postavil na skrajno jima nasprotno stališče“ in pa zaradi „netaktnosti hranilnega ravnateljstva, ki je poslalo pismo g. dru. Gregoriću ter ob jeduem poskrbelo, da se je stvar spravila v javnost.“ — To pa jemljemo zgolj na znanje! Saj smo že včeraj razložili, kako je z „dejanskim vodjo“ pri tej hranilnici in kako z objavo, da je ravnateljstvo pozvalo obtoževatelja naj utemelji svojo obtožbo. Če je v tem iskati uzroka in povoda izstopu, potem je to še slabše in žalostnejše, kakor če bi bila gospoda izstopila na povelje „višjega“.

(Osobne vesti.) Celovski finančni ravnatelj, dvorni svetnik baron Czörnig je imenovan deželnim finančnim ravnateljem v Inomostu, na njegovo mesto pride pa okrajni finančni ravnatelj Tridentski dr. E. Sauter.

(Umrli) je dne 25. t. m. dr. Herman J. Biderman, profesor državnega prava in statistike na vseučilišči v Gradci v 61. letu dobe svoje. Pokojnik pisal je tudi mnogo zgodovinskih, Slovencev tikajočih se razprav in se časih kazal pravičnega našim težnjam in smotrom. Jutri priobčili bomo kaj več o njem.

(Umrli) je včeraj na Dunaji c. kr. uradnik finančnega ministerstva g. Ivan Dermota po dolgem bolehanji na jetiki. Rajnik je bil kranjski Slovenec in dobro znan v Ljubljani, kjer se je poročil pred petimi leti s hčerjo našega narodnega someščana, gostilničarja g. Jakoba Milavca. Bodi mu tuja zemljica lahka.

(Zadruga pekov in kolačnikov Ljubljanskih) ima svoj občni zbor v nedeljo 1. maja ob 10. uri dopoldne v magistratni dvorani. Na dnevnem redu so računi za preteklo leto, dopolnilne volitve in posamezni predlogi.

(Priprta sleparja.) Včeraj prišlo je Ljubljansko redarstvo plesnega učitelja Alfonza Cilentija, kateri je imel svojo plesno šolo v Zois-ovi hiši. Cilenti prišel je z Reke, kjer njegova žena prodaja zelenjavo, in živel je tu z denarničarico neke kavarne jako potratno. Napravil je celo vrsto sleparskih dolgov. Konečno pa je pred nekaj dnevi glasovir, kateri mu je posodila uradniška vdova, prodal za 60 gld., dasi je glasovir trikrat toliko vreden. Danes zjutraj odvedli so „finega“ učitelja plesa na „Žabjak“. — Pred več meseci je prišel v Ljubljano jako eleganten gospod, kateri se je imenoval Emil von Leiningen. Stanoval je v dveh lepih sobah v tako zvanih novih hišah na Franca Jožeta cesti pri odlični gospe. Ta pl. Leiningen delil je vizitnice, da je nadinženér c. kr. državnih železnic in mnogo je naročal po raznih trgovinah, kjer so na prodaj dragocene stvari. Elegantni gospod ni bil kmalu zadovoljen in zmirom je izmenjeval zlate remontoar-re, drage daljnoglede, razne vrste zlatnino itd., češ, da mu to in ono ni všeč. Tukajšnjega optikarja G. je hotel pri barometrih, termometrih in drugih optikarskih stvarih oslepariti kar za 75 gld., a G. bil je oprezen in ker le ni bilo plačila, šel je lepega dne k gospodu „von Leiningen“ in mu vse odvezel, kar je kupil. Tudi klobučar bil je jednako oprezen. Drugi pa so bili manj pazljivi in so verovali v eleganco sleparja, tako gospa R., katero je oškodoval za dve zlati remontoaruri, vredni nad 140 gld. itd. „Von Leiningen“ jo je popihal iz Ljubljane po noči, a policija v Dunajskem Novem mestu, kjer je gotovo tudi sleparil, ga je prijela in pred kratkim poslala na Ljubljanski Žabjak, kjer bomo pri konečni obravnavi slišali njegove grehe.

(Učiteljsko društvo za Kranjski šolski okraj) zboruje dne 5. maja t. l. ob 10. uri dopoldne v mestni dvorani v Kranji. Vspored: 1. Pozdrav predsednikov. 2. Branje zapisnika. 3. Volitev delegatov k glavnemu zborovanju Zaveze. 4. O metodiki zgodovinskega pouka. Poročevalec g. L. Jelenc. 5. Nasveti. Zaradi dveh že oglašanih važnih nasvetov je želeti obilne udeležbe.

(Občinska volitev v Škocijanau.) Pri občinskih volitvah v Škocijanau v političkem okraji Krškem bili so voljeni: Ivan Rabzel iz Škocijana županom, Martin Mole iz Dobruške vasi, Ivan Vovko iz Dobrave, Jožef Jermanšič iz Drušče, Jožef Globevnik iz Stare vasi in Matej Povše iz Stare Bučke pa kot občinski odborniki.

(Telovadno društvo „Sokol“ v Prvačini) priredi v nedeljo dne 1. maja na zelenjem okrašenem prostoru, če dežuje pa v čitalnični dvorani plesno veselico s sledečim vsprejdom: I. V soboto zvečer o mraku obhodnica z godbo in streljanje s topiči. II. V nedeljo dne 1. maja ob 3 urah popoldne: 1. Volarić: Venček slovanskih pesmi, poje moški zbor. 2. Furlani: Sokolska, poje moški zbor. 3. Knittl: Šablenka, poje moški zbor. 4. Srečkanje treh dobitkov. 5. Plesna zabava na prostem.

(Zagreško vseučilišče) imelo je v zimskem polletju vsega vkupe 415 slušateljev. Izmej teh spada jih 314 na ožjo hrvatsko domovino, 58 na Slavonijo, a ostalih južnih Slovanov je bilo le 28 in sicer iz Dalmacije 14, iz Istre 3, iz Štajerske 5, iz Kranjske 1, iz Srbije 1, iz Bolgarske pa 4, ali po narodnosti: 17 Hrvatov, 6 Slovencev, 4 Bolgari in 1 Srb.

— (V Opatiji) je bilo letos 4260 gostov.
— (Kanalizacija glavnega mesta Zagreba.) Te dni došel je iz Beča inženir g. Podhajski v Zagreb, da pregleda načrte za kanalizacijo in za preložitvev potoka Medveščaka.

— (Hrvatske toplice.) Prvi letošnji izkaz Krapinskih toplic kaže, da je bilo do dne 9. aprila došlo 85 tujcev zdraviti se v te svetovnoznane toplice.

— (Razpisana služba.) Na c. in kr. pomorski akademiji na Reki razpisano je s početkom šolskega leta 1892/93 (to je 15. septembra t. l.) mesto suplenta za matematiko, z letno plačo 1000 goldinarjev in stanarino letnih 200 gld. Prosilcem je izkazati učno sposobnost za matematiko na višjih realkah ali gimnazijah z nemškim učnim jezikom in da so dovršili predpisano jednoletno prakso za poskušajo. Prošnje je uložiti do 20. junija t. l. pri c. in kr. poveljništvu pomorske akademije v Reki.

— (Statistika bolnic.) Število javnih bolnic pomnožilo se je v Avstriji od 1880 do 1892. leta za 30 namreč od 162 z 19.731 postelj na 192 z 25.370 postelj. Povprečno pride na 934 prebivalcev po jedna bolniška postelja. Ugodnejši nego to povprečno število je razmerje v številu postelj v sedmih deželah. Najugodnejše je v Trstu, ki ima v jedni bolnici 1348 postelj, tako da pride jedna postelja na 115 prebivalcev. Potem pride Tirolsko, ki ima v 24 bolnicah 2262 postelj, to je na 356 prebivalcev jedno posteljo, dalje Spodnje Avstrijsko, ki ima v 25 bolnicah 6199 postelj ali jedno na 424 prebivalcev, potem Štajersko, ki ima 14 bolnic in 2623 postelj (1:486), Solnograško, 1 bolnico in 270 postelj (1:637), Koroško, 3 bolnice in 521 postelj (1:686), Goriško 2 bolnici in 310 postelj (1:707), neugodnejše razmerje nego povprečno število je v devetih deželah in sicer: Istra ima 3 bolnice in 299 postelj (1:1034), Češka 67 bolnic in 5472 postelj (1062), Dalmacija 4 bolnice in 490 postelj (1:1065), Kranjsko 1 bolnico in 341 postelj (1:1457), Moravsko 10 bolnic in 1369 postelj (1:1620), Bukovina 4 bolnice in 362 postelj (1:1776), Gornje Avstrijsko 5 bolnic in 370 postelj (1:2108), Galicija 26 bolnic in 2960 postelj (1:2214) in Šlezija 2 bolnici in 156 postelj (1:3864). Pomnožilo se je število bolnic na Spodnjem Avstrijskem, Štajerskem, Koroškem, v Istri, na Češkem, Moravskem, v Šleziji in v Galiciji. Predarlsko nima nobene javne bolnice. Število bolniških postelj pomnožilo se je v vseh deželah. Poglavite bolnice so c. kr. bolniški zavodi, katerih je osem na Dunaji, jedna pa v Pragi. Teh devet zavodov ima skupaj 5879 postelj, to je 23% vseh bolniškim odmerjenih postelj.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Celje 27. aprila. Namestništvo je na pritožbo slovenske stranke razsodilo, da mora mestni urad Celjski slovenske uloge reševati v slovenskem jeziku.

Dunaj 27. aprila. Mladočeški predlog, da je ministerstvo deti pod zatožbo, podpisalo 34 mladočeških poslancev in pa poslanci dr. Laginja, Spinčič, dr. Gregorec, Schwarz in Seichert. Treba še jednega podpisa.

Atene 27. aprila. Cesarica Elizabeta odpotovala danes zjutraj ob 9. uri.

Pariz 27. aprila. Ravachol in Simon obsojena na dosmrtno ječo. Vsi drugi zatoženci oproščeni.

Pariz 27. aprila. Redarstvo zaprlo nekoga François, na katerega leti sum, da je razstrelil restavracijo Very, ali bil pri tem atentatu vsaj udeležen.

Dunaj 26. aprila. Naučni minister baron Gautsch dobil veliki križec Leopoldovega reda.

Razne vesti.

* (Jovan Pavlovič f.) Minoli teden umrl je na Cetinji za črnogorsko šolstvo velezasluzni naučni minister Jovan Pavlovič, rojen l. 1843. v Sremskih Karlovcih. Pokojnik je bil tudi sloveč srbski žurnalist.

* (Hripa na Francoskem.) V medicinski akademiji v Parizu predaval je dr. Proust in povedal, da je umrlo leta 1889/90. za hripo na Francoskem 40.000 ljudij, več nego bi jih umrlo za kolero. V jeseni pa se je rodilo za 27.000 otrok manj, nego običajno, kar je tudi treba v poštev jemati.

* (Poljski anarhisti.) Na Poznanskem hoteli so v Tremesenu štirje dobro oblečeni možje oropati korarja Tomaševskega. Policija pa jih je odpodila še pravčasno. Bežoč streljali so z revolverji na preganjalce. Jednega roparjev prišla je policija, ostali trije pa so pobegnili. — V Rohatynu na Gališkem napadla sta dva lopova prošta Dzerovicza, ga davila in vrgla v reko Babinko. Še le, ko se je bližal voz, pobegnili sta. Duhovnik je ranjen.

* (Stoletnica marseillaise.) V Choisy le Roi, kjer je pokopan Rouget de Lisle, skladatelj marseillaise, praznovala se je v nedeljo stoletnica te francoske narodne himne. Bivši minister Goblet imel je slavnostni govor.

* (Grozna smrt astronoma.) Vodja zvezdarne v Bidstonu poleg Liverpoola J. Hartnup hotel je ogledati meteorološki aparat, ki je stal na vrhu zvezdarne. Padel je preko ograje in si zlomil vrat.

* (Sneg in potres.) Iz Sibirja na Sedmo-graškem se poroča: Ko je dne 21. t. m. več ur močno snežilo, čutila sta se malo pred drugo uro dva huda podzemski sunka, katerih vsak je trajal pol sekunde. Prestanka bilo je med njima za jedno sekundo. V stanovanjih zazibale so se tudi najtežje stvari prav močno.

* (Petelin — don Juan!) V nekem Pariskem predmestju stanuje 74 letna udova Derval, velika ljubiteljica kuretine, a ne pečene ali ocvrte, ampak žive. Zlasti ponosna je bila na svojega dobro rejenelega petelina, kateri je imel vsa svojstva, da očara ne samo kurja, ampak tudi ženska srca. Tega petelina ujel je 16letni zanikarni sin soseda Delita, ga zaklal in v družbi nekaterih drugih isto tako zanikarnih tovarišev — pojedel. Višek svoje zlobnosti pa je dosegel s tem, da je poslal udovi Derval po pošti perje justifikovanega petelina. Gospa Derval je bila tako razljučena, da je šla tožiti in zahtevala, da se petelinov „morilec“ kaznuje če je le mogoče s smrtjo. V soboto bila je sodna obravnava, h kateri je prišla gospa Derval, žalujoč po svojem petelinu, v črnem krilu, kar je naredila na vse navzočniške viden utis. Zatoženec se je upravičeval in trdil, da je petelin prihajal na tuje dvorišče in zobal oves Delitovih konj, vsled česar ga je usmrtil. Gospa Derval je odločno ugovarjala, rekši, da je imel petelin dovolj hrane doma, na kar je zatoženec replikoval: „Dobro, ako mi je povedati resnico, povedal jo bodem na polna usta, makari tudi užalim moralna čutila tožiteljčina. Vaš petelin, gospa, je bil — don Juan. Naše kure niso imele od njega miru; nadlegoval jih je tako, da so bili pri nas vsi razkačeni in moralno ogorčeni“. Ta zagovor zatoženčev razburil je gospo Derval do skrajnosti. S solzami v očeh je protestovala: „Kaj, moj petelin je bil don Juan! To je obrekovanje! Prosim, da se to zabeleži v zapisnik. Osem let sem imela petelina in ves čas je bil tako moralen, da bi ga smela postaviti marsikateremu zakonskemu možu v vzgled. Ali mislite gospod sodnik, da bi bila jaz prišla v žalni obleki k obravnavi, da se je moj ranjki petelin kdaj pregrešil proti morali? Ne, moj petelin ni zobal tujega ovsa niti obiskoval kokoši. Prosim gospod sodnik kaznujte morilca in obrekovalca če je le mogoče s smrtjo!“ Sodnik obsodil je porednega morilca petelina na deset dni zapora; gospa Derval se je ta kazen videla dosti premajhna, kajti vztrihnila je žalostno: „Deset dni! To ni nič!“

Narodno-gospodarske stvari.

Krona in vinar.

Te dni načrtali smo v posebnem članku v velikih potezah bistvo in gospodarsko-politični pomen nameravane spremembe sedanjega našega denarstva. Ker bode ta sprememba močno uplivala na gospodarsko naše življenje, je gotovo umestno, da zberemo in popišemo še tiste podrobnosti, katere so v zvezi z valutno reformo. Do sedaj še niso znane vse podrobnosti, kajti vlada jih skrbno čuva, boječ se, da bi zamogli brezvestni spekulacije izdatno otežiti vse podjetje.

Gotovo je, da se je vlada odločila za zlato vrednoto, kajti dokler je zlató najdražja kovina, dotlej je zlatega denarja vrednost tudi stalna. Denarna jednota novi valuti bode na sto vinarjev razdeljena krona, katere bode vredna baš polovico sedanjega srebrnega goldinarja, a glavni peez bode iz zlata kovani denar v vrednosti 20 kron, razen katerega se pa bodo še izdali denarji po 10 kron. To je novčna mera, iz katere se da sklepati na relacijo. Sedanjemu goldinarju se je določila vrednost 2 frankov 10 centimov. Iz kilograma finega zlata skovalo se bode 164 komadov po 20 kron ali 328 komadov po 10 kron.

Razen iz zlata kovanih denarjev imeli bodemo tudi srebrne krone, in sicer komade po 1 krono, po 50 in 20 vinarjev, a drobiž, komadi po 10, 2 in po 1 vinar bodo iz bron.

Da bode razloček mej sedanjo našo vrednoto in nameravano zlato vrednoto še bolj jasen, hočemo še navesti razmerje mej srebrom in zlatom, kakor je bode določil zakon o denarstvu. Iz 1 kilograma srebra kovalo se je doslej 90 goldinarjev, v bodoče bodo kovali iz 1 kilograma zlata 1640 gld. ali 3240 kron; 1 kilogram zlata bode torej toliko vreden, kakor 18 kilogr. 222 gr. srebra. Iz tega je raz-

vidno, da se vrednota sama po sebi skoro čisto nič spremenila ne bode.

Glede razveljavljenja državnega papirnega denarja, kakor tudi gledé dobe, kdaj se bode začelo plačevati v gotovini, to bodo podrobnosti določile šele pozneje, a že sedaj se bode izreklo, da je smeti plačevati tudi v novi vrednoti in da se bode goldinar računat za dve kroni. S tem hoče vlada doseči, da se bode omogočilo računanje v obeh vrednotah. S tem je pa tudi plačilna sila nove vrednote določena in izrečena tudi sprememba valute.

Avstrijski in ogerški finančni minister se dolgo nista mogla zjediniti, kakšen bode novi denar. Avstrijski minister zagovarjal je „težko“ krono, ogerški pa „lahko“ in obveljala je želja ogerškega ministra, kar bode na posebno korist ogerškim agrarcem. To je tudi uzrok, da so se že mnogi ugledni strokovnjaki izrekli proti takšni reformi valute, kakeršno namerava vlada in pričakovati je prav rezkih razprav, kadar bodo dotični zakonski predogi prišli pred državni zbor.

Znižanje tovarne voznine.

O tovarnih vozninah, katere so se za l. 1892 za c. kr. avstrijske državne železnice in one lokalne železnice, na katerih država izvršuje promet, znižale in so razglašene v naredbenem listu c. kr. trgovinskega ministerstva za železnice in brodarstvo naznanjamo to-le: Za žito je, ako se odda, oziroma plača najmanj od 10.000 kg za voz in vozni list, od 4. januarja 1892 do konca decembra 1892, tovarna cena zvezne tarife z dne 1. julija 1887 znižana iz Zichyfalva-Kiskeszi preko Gradca v Ljubljano od 91.7 kr. na 51 kr., iz Vár-Palota od 78.8 kr. na 55.8 kr., iz Hajmásketa od 75.8 kr. na 58.8 kr. in iz Veszpréma od 74.2 kr. na 62.8 kr. Zniža se potom povračila. Za zdrobljen, v vreče ali bale povezan smrekov les je, ako se plača voznine od najmanj 10.000 kg za rabljeni voz in vozni list, nadalje, toda le do konca decembra 1892 tovarna cena lokalne tarife znižana iz Spitala ob Dravi v Medvode od 40 kr. v notah na 31 kr. in iz Kihusdorfa od 50 kr. na 38 kr. v notah. Za mineralni premog je, ako se plača voznine od najmanj toliko blaga, kolikor ga rabljeni vozovi morejo nositi, od 1. januarja 1892 do preklica, nadalje pa do konca decembra 1892 tovarna cena notranje tarife znižana iz Laškega (Štajersko) v Jesenice od 34 kr. na 30 kr. brez manipulacijske pristojbine. Zniža se potom kartiranja. Za spirit so, ako se odda, oziroma plača od najmanj 10.000 kg, od 1. januarja do 31. decembra 1892, tovarne cene različnih zveznih in lokalnih tarifov znižane iz vseh postaj na Češkem, Moravskem, Šlezijem, v Galiciji in Bukovini do vseh postaj na Kranjskem na specijalno tarifo I., oziroma izjemno tarifo II. lokalne tarife dotične železniške uprave. Zniža se potom povračila.

O tovarnih vozninah, katere so se za l. 1892 za c. kr. avstrijske državne železnice in one lokalne železnice, na katerih država izvršuje promet, znižale in so razglašene v naredbenem listu c. kr. trgovinskega ministerstva za železnice in brodarstvo naznanjamo to-le: Za železne palice je za vsako težo, toda le če pošiljatev prihaja iz Spodnjega Ljubelja ali Windischa ter je namenjena v Kropo ali Kamnogorico, do preklica, najdalje pa do konca decembra 1892 tovarna cena lokalne tarife znižana od 54 kr. v notah od 100 kg na 41 kr. Za drva je, ako se plača voznine od najmanj 10.000 kg za rabljeni štrikolesni voz in vozni list od 1. januarja 1892 do preklica, nadalje pa do konca decembra 1892 tovarna cena lokalne tarife znižana iz Trzina v Trst j. k., Trst prosta luka na 37.8 kr. od 100 kg, v Trst sv. Andrej na 34.8 kr., v Pulj na 43 kr., v Rovinj na 42 kr., v Kanfanar na 40 kr., v Pazin na 38 kr., v Buzet na 34 kr., v Hrpelje na 31 kr. v notah; iz Domžal v Trst juž. kol., Trst prosta luka na 32.8 kr., v Trst sv. Andrej na 35.8 kr., v Pulj na 44 kr., v Rovinj na 43 kr., v Kanfanar na 41 kr., v Pazin 39 kr., v Buzet na 35 kr., v Hrpelje na 32 kr. v notah; iz Jarš-Mengiša v Trst juž. kol., Trst prosta luka na 33.8 kr., v Trst sv. Andrej na 36.8 kr., v Pulj na 45 kr., v Kanfanar na 42 kr., v Pazin na 40 kr., v Buzet na 36 kr., v Hrpelje na 33 kr. v notah; iz Kamnika v Trst juž. kol., Trst prosta luka na 35.8 kr., v Trst sv. Andrej na 38.8 kr., v Pulj na 47 kr., v Rovinj na 46 kr., v Kanfanar na 44 kr., v Pazin na 42 kr., v Buzet na 38 kr., v Hrpelje na 35 kr. v notah. Za les (izvzemši drva), ki je uvrščen v točki 247, je pod enakimi pogoji in za isto dobo tovarna cena lokalne tarife znižana v Trst juž. kol., Trst sv. Andrej, Trst prosta luka iz Trzina na 34 kr., iz Domžal na 35 kr., iz Jarš-Mengiša na 36 kr., iz Kamnika na 38 kr. v notah. Za les, ki je uvrščen v točki 246 je tovarna cena lokalne tarife znižana v Trst juž. kol., Trst sv. Andrej, Trst prosta luka iz Trzina na 38 kr., iz Domžal na 39 kr., iz Jarš-Mengiša na 40 kr. in iz Kamnika na 41 kr. v notah. Za premog je, ako se oddajajo celi vagoni in se ravna po tarifnih določilih za premog, od 1. januarja 1892 nadalje, toda le do konca decembra 1892 tovarna cena lokalne tarife znižana v Kanfanar iz Trboveljin Zagorja na 43 kr. in iz Hrastnika na 44 kr. od 100 kg. Za glinovnati železovec (Bausit) je,

ako se plača vozine od najmanj 10 000 kg za rabljeni štirikolesni voz od 1. januarja 1892 do preklica, najdalje pa do konca decembra 1892 tovarna cena lokalne tarife znižana iz Lesec Bleda v Liesing od 72 kr. v notah, izvzemši manipulacijsko pristojbino na 62 kr., izvzemši manipulacijsko pristojbino. Zniža se v vseh slučajih potom kartiranja.

„LJUBLJANSKI ZVON“
 stoji
 za vse leto 4 gl. 60 kr.; za pol leta 2 gl. 30 kr.; za četrt leta 1 gl. 15 kr.

Tuji:

26. aprila.

Pri **Mali**: Wessel, Civran, From, Mink, Horowitz, Frankl, Schick, Heller, Weinman, Schwarz, Eberhard z Dunaja. — Hauke, Smur iz Celja. — Kette iz Vrhnike. — Murgel, Ziffer iz Brna. — Drubek, Rokycan, Komy iz Gradca. — Maly iz Tržiča.

Pri **Stonu**: Schingel, Lemberger, Knoll, Reiner, Elger, Bruck, Doiton, Högl, Löbl, Staudinger, Brück, Kral z Dunaja. — Hrovat iz Kranja. — Spental iz Tržiča. — Schlager iz Vrhnike. — Schulz, Reims, Grašek, Kraft iz Kamnika.

Pri **južnem kolodvoru**: Hellman, Mayer iz Trsta. — Stritof iz Starega trga.

Pri **avstrijskem cesarju**: Vidmar Ilirske Bistrice. — Fechner z Dunaja. — Brence, Zimmerman iz Trsta.

Umrli so v Ljubljani:

26. aprila: Hermina Ahčin, dacharjeva hči, 1½ meseca, Marije Terezije cesta št. 14, oslabljenje.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm.
26. aprila	7. zjutraj	730.0 mm.	8.4° C	sl. zah.	dež.	35.20 mm.
	2. popol.	729.5 mm.	13.0° C	sl. svz.	dež.	
	9. zvečer	729.9 mm.	7.2° C	sl. svz.	dež.	dežja.

Srednja temperatura 9.5°, za 1.0° pod normalom.

Tržne cene v Ljubljani
dne 27. aprila t. l.

Pšenica, hktl.	gl. kr.	Špeh povojen, kgr.	gl. kr.
Rež,	7 80	Surovo maslo,	64
Ječmen,	6 —	Jajce, jedno :	70
Oves,	4 51	Mleko, liter :	2
Ajda,	2 80	Goveje meso, kgr.	8
Proso,	6 20	Telečje	62
Koruz,	4 71	Svinjsko	58
Krompir,	4 80	Koštrunovo	64
Leča,	2 86	Pišanec	40
Grah,	10 —	Golob	60
Fižol,	11 —	Sen,	20
Maslo,	9 —	Slama, 100 kilo	1 96
Mast,	84 —	Drva trda, 4 metr.	2 40
Špeh trišen	66 —	„ mehka, 4	6 60
	56 —		4 80

Izkaz avstro-ogerske banke

z dne 23. aprila 1892.

Bankovcev v prometu	394,789.000 gl.	(— 1,403.000 gl.)
Zaklad v gotovini	245,887.000 „	(— 129.000 „)
Portfelj	135,852.000 „	(+ 1,939.000 „)
Lombard	22,616.000 „	(— 157.000 „)
Davka prosta bankovna rezerva	57,665.000 „	(+ 1,557.000 „)

Dunajska borza

dne 27. aprila t. l.

	včeraj	danes
Papirna renta	gl. 95.60	gl. 95.50
Srebrna renta	95.15	95. —
Zlata renta	110.85	110.95
5% marcna renta	100.60	100.85
Akcije narodne banke	996. —	998. —
Kreditne akcije	321.25	321.90
London	119.80	119.80
Srebro	—	—
Napol.	9.51	9.50
C. kr. cekini	5.65	5.65
Nemške marke	58.62 1/2	58.57 1/2
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl.	140 gl. — kr.
Državne srečke iz l. 1864	100	184
Ogerska zlata renta 4%	—	109
Ogerska papirna renta 5%	—	100
Dunava reg. srečke 5%	100 gl.	122
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	—	116
Kreditne srečke	100 gl.	193
Rudolfove srečke	10	22
Akcije anglo-avstr. banke	120	150
Tramway-društ. velj. 170 gl. a. v.	—	241

MAGGI JEVA zabela za juhe

dobiva se v steklenicah po 45 kr. pri Ivanu Luckmann-u. (20—23)

Knjigoveški pomočnik

se takoj vsprejme v Krajevo knjigarno v Novem mestu. Le kdor je res dobro izvežban v vseh strokah te obrti, naj stavi svoje ponudbe in pogoje. (460—2)

Posestvo na prodaj.

Zaradi starosti prodam svoje posestvo, oddaljeno 1/4 ure od postaje Lesce in jedno uro od Bleda, ležeče sredi vasi v Hrašah, tik velike ceste. K temu posestvu pripada: lepa hiša v dva nadstropja z gostilno in lepim, prostornim dvoriščem ter vodnjakom; velik, prostoren hlev, trdno zidan. Na vrtu je kozolca 19 stanov, na polji pa 7 sta-ov. Na vrtu zraven hiše je 200 mladih sadnih dreves, na polji pa 35, katera, vsa-jena pred 20 leti, zdaj že obilo sadja donašajo. Lani stržilo se je samo za jabolka 140 gl., dočim se je iz češpelj in hrušek naredilo mnogo mošta in žganja. Na vrtu je drevesnica, v kateri je blizu 2000 mladih, cepljenih hrušek in jabolk, katerih se je leto za letom prodalo za kacij 20 gl. Zemlje, ki je lepo obdelana, zorana, dobro gnojena in na kateri je posejanih 60 mernikov, je 10 oral, travnikov je 13 oral, a dobro zaraščenega gozda je 7 oral. Dalje je pri hiši 2 lepih brejih kobil, 5 lepih, velikih pisanih krav, 35 janjcev, 8 prešičev, jako mnogo lepe murve in obilo žita. Cena posestvu z vsemi pritlikinami je 9000 gl., brez pritlikin pa 6300 gl. Več pove lastnik

Janez Gogala

v Hrašah, pošta in želez. postaja Lesce na Gorenjskem.

(470—1)

Na najnovejši in najbolj način

umetne (228—15)

zobe in zobovja

ustavlja brez vsakih bolečin ter opravlja plombovanja in vse zobne operacije, — odstranjuje zobne bolečine z usmrtenjem živca

zobozdravnik A. Paichel,
poleg čevljarskega mostu, v Köhler-jevi hiši, I. nadstr.

Hišni oskrbnik

se najame v hiši št. 16 v Gradščici; povpraša se v odvetniški pisarni. (382—8)

Posestvo na Kranjskem

blizu železniške postaje, kakih 60 do 70 oral obsežno, je pod ugodnimi plačilnimi pogoji na prodaj. Njive so izvrstno obdelane, travniki lepi, takisto zaraščen gozd, katerega je moči izsekati; dve žagi in malin z veliko vodno silo. — Več je izvedeti pri upravnistvu „Slovenskega Naroda“. (463—2)

Hrubé mlíti

5 minut variti

Kathreiner-ovi tovarny na sladovnu kávu
Berlin-Mnichov-Videň

Zdravi

Kathreiner-ova Kneipp-ova Sladová káva:
Jediná sladová káva s chuťou vuni pravé zrnkové kávy.

Nejlepší přísada ku kávu

416—3)

Važno za vsakogar!

Ker so zdravniki dokazali, kako je važno in potrebno, da se neguje kožo, ni moči dovolj svariti in opozarjati, kako škodljivo upliva slabo milo, v katerem je kaj sode na stanje in na lepoto človeške kože, in kako slabo milo ne oškoduje samo koži, nego je tudi povod jako mnogim nalezljivim kožnim boleznim in vsled tega tudi kvarno našemu zdravju. Milo je torej vprašanje, katero je resno uvaževati, katero vzbuja pozornost vseh tistih, kateri so razborni, previdni in pametni dovolj, da za to, kar jim je podala priroda: **zdravje in lepoto** skrbijo in to negujejo. Ako smo prej skrbeli, katero milo bi nabavili, tako nam je to sedaj olajšano po priznanem in zaradi svoje kakovosti nedosežnem

Doeringovem milu s sovo.

To milo ima vsa tista svojstva, katera imado navadno najfinejša francoska mila a le **posamezno.**

Doeringovo milo je jedino svoje vrste,

brez hibe glede izdelovanja, pravilno proporcijonovano po svoji sestavi, garantirano čisto po svojih primesah in prijetno ter osvežujoče po svoji vonjavi.

IX. (361—1)

Karakteristično in znamenito za to milo, po čemur je skoro nenadomestno za toileto, je

njega milobo in njega popolna nevtralnost,

kakor so to že večkrat najodličnejši dermatologi, kemiki in strokovnjaki na podlagi svojih preiskav in analiz konstatovali in potrdili. Ne mi, ampak strokovna kritika trdi:

Doeringovo milo je narejeno iz najbolj očiščenih toličob, o sodi niti sledu ni, še manj pa primesam, kakor se pri navadni fabrikaciji porablja, milo je čisto in neponarejeno; zategadelj je njega upliv na kožo kar najbolj ugoden, namreč

lepoto pospešujoč, polt očiščujoč in svežost ter nežnost kože ohranjuječ.

Ako je res potreben kak dokaz za prvenstvo **Doeringovega mila**, tako govori v tem zmislu jasno vsak dan rastoča poraba in to v najfinejših in najbolj razvijenih aristokratskih krogih kakor tudi to, da mora **najhujši, najbolj zagrižen nasprotnik priznati čistost, izbornost in fino kakovost Doeringovega mila in sicer brezpogojno.**

Doeringovo milo je pa tudi res ceneno milo. V primeri s svojo izbornostjo in kakovostjo, potem oziraje se na to, da je poraba za polovico manjša, nego pri drugih milih, je pri ceni 30 kr. še vedno dosti cenejša, kakor tista mila, ki se prodajajo po manjši ceni, a so vzlic svoje manjše vrednosti bistveno vendar najdražja.

Toiletnega mila, katero je radi cene bolj praktično in more splošni porabi bolje služiti ter po svoji kakovosti ugodneje uplivati na lepoto kože kakor **Doeringovo milo**, takega izdelka sploh ni in zatorej je je po vsej pravici ne samo

tistim, ki hočejo uspešno negovati kožo in lepoto,

ampak tudi materam

za umivanje in kopanje dojenčev in otrok

kar najbolje priporočati kot

najboljše, najčistejše in najcenejše milo na svetu,

katero se dobiva skoro v vseh trgovinah z leki, parfimerijami in kolonijalnim blagom po 30 kr. komad.

Generalno zastopstvo za avstro-ogersko: A. MOTSCH & Co.,
Dunaj I, Lugeck 3.

